

NOUL COD VAMAL AL UNIUNII EUROPENE

Viorica URSU, drd, magistru în drept, lector superior

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract. *Unul din obiectivele politicii vamale a Uniunii Europene este acela de spori eficiența organizării controalelor vamale dar în același timp de a eficientiza procedurile de vămuire și a reduce obligațiile administrative. Din aceste motive dar și pentru a ține pasul cu tehnologia, la nivelul Uniunii s-a luat decizia reformării legislației vamale de bază și anume Codul Vamal (Regulamentul 2913/1992) și Dispozițiile de aplicare a acestuia (Regulamentul 2454/1993).*

În aceste condiții, a fost publicat noul Cod vamal al Uniunii ("CVU") adoptat prin Regulamentul nr. 952/2013 al Parlamentului European (Regulamentul, obligatoriu în toate elementele sale și cu aplicare directă în toate statele membre, asigură coerența Regulamentului (CE) nr. 450/2008 cu Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE)) și al Consiliului UE. Noul Cod vamal comunitar se va aplica de la 1 iunie 2016, cu excepția unor prevederi organizatorice care au intrat în vigoare de la 30 octombrie 2013.

Cuvinte- cheie. *Uniunea Europeană, legislație vamală, mărfuri, regim vamal, declarație vamală, teritoriul vamal, taxe vamale, accize.*

Noul Cod vamal conține **normele și procedurile generale** care să asigure aplicarea măsurilor tarifare și a altor măsuri de politică comună introduse la nivelul Uniunii în legătură cu schimburile comerciale cu mărfuri între Uniune și țări sau teritorii situate în afara teritoriului vamal al Uniunii, ținând seama de cerințele respectivelor politici comune. Legislația vamală urmează să fie mai bine aliniată la dispozițiile legate de colectarea drepturilor la import fără a modifica domeniul de aplicare al reglementărilor fiscale în vigoare. Prin noul Cod vamal, se introduce cadrul juridic necesar pentru aplicarea anumitor dispoziții ale legislației vamale pentru **schimburile comerciale** cu mărfuri unionale între părți ale teritoriului vamal în care se aplică dispozițiile Directivei nr. 112/2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată sau ale Directivei nr. 118/2008 privind regimul general al accizelor și părți ale teritoriului respectiv în care dispozițiile menționate nu se aplică sau pentru schimburile comerciale între părți în care dispozițiile menționate nu se aplică.

Simplificări legislative. Pentru facilitarea comerțului legitim și lupta împotriva fraudei, Codul introduce **mecanisme de simplificare a legislației vamale** care să permită utilizarea instrumentelor și a tehnologiilor moderne și să se promoveze în continuare aplicarea uniformă a legislației vamale și a abordărilor moderne ale controlului vamal, contribuind astfel la asigurarea unei baze pentru proceduri de vămuire simple și eficiente.

Se urmărește ca informațiile furnizate de către operatorii economici să fie **utilizate în comun** de către autoritățile vamale și alte instituții implicate în acest control. Controalele astfel efectuate urmează să fie armonizate, astfel încât operatorul economic să trebuiască să comunice informațiile doar o singură dată, iar mărfurile să fie controlate de aceste autorități în același moment și în același loc.

Este reglementată numirea unui **reprezentant în relația cu autoritățile vamale**. Cu toate acestea, dreptul la reprezentare nu va putea fi restrâns în temeiul unui act cu putere de lege adoptat de unul dintre statele membre. Mai mult, un reprezentant vamal care îndeplinește criteriile pentru acordarea statutului de operator economic autorizat pentru simplificările vamale ar trebui să aibă dreptul de a-și presta serviciile și într-un alt stat membru decât cel în care este stabilit operatorul economic. Ca regulă generală, reprezentantul vamal ar trebui să fie stabilit pe teritoriul vamal al Uniunii.

Toate deciziile referitoare la aplicarea legislației vamale, inclusiv la informațiile obligatorii, vor trebui să intre sub incidența aceluiași norme. Orice astfel de decizie ar trebui să fie **valabilă în întreaga Uniune** și să poată fi anulată, modificată, în măsura în care nu se prevede altfel, sau revocată, în cazul în care nu este în conformitate cu legislația vamală sau cu interpretarea acesteia.

Operatorii economici care respectă normele și sunt demni de încredere trebuie să beneficieze de statutul de **operator economic autorizat**, sub rezerva acordării unei autorizații pentru simplificările vamale sau a unei autorizații pentru securitate și siguranță sau a ambelor. În funcție de tipul autorizației acordate, operatorii economici autorizați ar trebui să poată profita la maximum de utilizarea generalizată a simplificărilor vamale sau să profite de facilitățile în materie de securitate și siguranță. De asemenea, va trebui ca ei să beneficieze de un tratament favorabil în ceea ce privește controalele vamale, ca de exemplu reducerea

numărului controalelor fizice și a celor pe bază de documente. Regulamentul prevede și măsuri care să asigure operatorilor dreptul la o cale de atac, precum dreptul fiecărei persoane de a fi audiată înainte de luarea oricărei decizii care i-ar fi nefavorabilă.

Instituirea unui **cadru comun de gestionare a riscurilor** pentru toate statele membre nu trebuie să împiedice verificarea mărfurilor, cu controale prin sondaj.

Sunt stabilite elementele pe baza cărora se aplică **taxele la import sau la export** și alte măsuri referitoare la comerțul cu mărfuri, reguli mai simple pentru eliberarea dovezilor de origine în Uniune, cât și pentru gruparea tuturor cazurilor în care ia naștere o datorie vamală la import, altele decât cele rezultate din depunerea unei declarații vamale de punere în liberă circulație sau de admitere temporară cu scutire parțială de taxe, în scopul evitării dificultăților legate de determinarea temeiului juridic în baza căruia a luat naștere datoria vamală. Deci, datoria vamală ia naștere la momentul importului sau prin nerespectarea obligațiilor stabilite în legislația vamală. În noul Cod vamal a fost introdusă o prevedere care permite ca datoria vamală să se stingă dacă nerespectarea obligațiilor vamale nu a avut consecințe semnificative asupra funcționării corecte a regimului declarat și nu constituie o tentativă de fraudă și dacă toate formalitățile necesare pentru reglementarea situației mărfurilor sunt îndeplinite ulterior. Același lucru trebuie să se aplice și în cazurile în care ia naștere o datorie vamală la export. Se urmărește simplificarea reglementărilor privind **stabilirea locului în care datoria vamală ia naștere** și în care trebuie recuperate taxele la import sau la export.

Sistemul de garanții. Regulamentul propune utilizarea unei **garanții unice** pentru toate categoriile de regimuri speciale, această garanție urmând să fie globală și să acopere mai multe tranzacții. De asemenea, autorizarea, în anumite condiții, a unei garanții globale de valoare redusă pentru datoriile vamale și alte drepturi care au luat naștere, sau a unei garanții globale cu scutire de garanție. O garanție globală de valoare redusă pentru datoriile vamale și alte drepturi care au luat naștere trebuie să fie echivalentă cu furnizarea unei garanții pentru întregul quantum al taxelor la import sau la export de plătit, mai ales în scopul acordării liberului de vamă mărfurilor în cauză și al înscrierii în evidențele contabile.

În scopul asigurării unei mai bune protecții a intereselor financiare ale Uniunii și ale statelor membre, o garanție ar trebui să acopere **mărfurile nedecarate sau declarate incorect** într-un transport sau într-o declarație pentru care aceasta a fost furnizată. Din același motiv, angajamentul garantului ar trebui, de asemenea, să acopere quantumul taxelor la import sau la export ce urmează a fi plătite în urma controalelor ulterior acordării liberului de vamă.

În scopul protejării intereselor financiare ale Uniunii și ale statelor membre și în scopul prevenirii practicilor frauduloase, este recomandabil să se prevadă mecanisme conținând măsuri progresive pentru aplicarea unei **garanții globale**. În cazul în care există un risc ridicat de fraudă, ar trebui să fie posibilă o interdicție temporară de aplicare a garanției globale, ținând cont de situația particulară a operatorilor economici în cauză.

Este oportun să se țină seama de buna-credință a persoanei în cauză, în cazurile în care o datorie vamală a luat naștere în urma nerespectării legislației vamale, și să se minimizeze impactul neglijenței din partea debitorului.

Pentru a asigura **libera circulație a mărfurilor unionale** pe teritoriul vamal al Uniunii și tratamentul vamal al mărfurilor neunionale introduse pe acest teritoriu, ar trebui să i se delege Comisiei competența de a adopta acte delegate în conformitate cu articolul 290 din TFUE în ceea ce privește stabilirea statutului vamal al mărfurilor, pierderea statutului vamal de mărfuri unionale, păstrarea acestui statut pentru mărfurile care părăsesc temporar teritoriul vamal al Uniunii și scutirea de taxe vamale pentru mărfurile reintroduse.

Prin această reglementare se urmărește să se asigure că **acordarea rapidă a liberului de vamă** pentru mărfuri, în cazul în care operatorul economic a furnizat în avans informațiile necesare pentru efectuarea controalelor de risc asupra admisibilității mărfurilor. Controalele fiscale și cele privind respectarea politicii comerciale trebuie, în principal, să fie efectuate de către biroul vamal în a cărui rază de competență se află sediul operatorului economic. Este avută în vedere o **vămuire centralizată** la locul unde este stabilit operatorul economic.

Care este scopul noului Cod Vamal? În primul rând, facilitarea comerțului corect, legitim. Apoi, nevoia de a oferi mai multă siguranță și securitate. Conceptul acestui Cod este acela de a scădea numărul de agenți vamali. Codul Vamal urmărește desigur și asigurarea unui mediu "paperless" pentru comerțul internațional.